

## Protestáns ünnepek mai ünneplése

### Újév (jan.1):

A XXI. században a világon máshogy ünnepeljük az Újévet, de pár dolog mégis közös. Például, hogy éjfélkor világ szerte megszólalnak a tűzijátékok, pezsgőt isznak és az emberek együtt vannak és jól szórakoznak (buliznak). Azonban a hagyományokat, szokásokat nem változtatjuk meg, mert az még emberek hisznek a babonákban. Manapság az emberek fogadalmakat tesznek - amit néha betartanak, néha nem-, mert az akarják, hogy ez az év még szerencsésebb, különlegesebb, jobb lesz.

### Református szokások,hagyományok:

- Az év első napján a protestánsok úgy alakították a napjukat, hogy kellemes élményeik legyenek, hogy az egész évük szerencsés legyen.
- Újév napján TILOS a mosás és a teregetés, mert az valakinek a halálát hozza.
- TILOS levinni a szemetet, mert kiöntjük vele a szerencsét a házból.
- Ezen a napon TILOS kölcsönkérni vagy kölcsönadni bármit is, beleértve a pénzt és a használati tárgyakat is.
- Ha újév napján az első látogató asszony vagy lány, az szerencsétlenséget jelent, viszont ha férfi csenget be elsőként, az éppen az ellenkezőjét jelenti, mégpedig szerencsét.
- A *lencse*, a *bab* vagy bármilyen más apró szemes étel fogyasztása szerencsét hoz. A szerencse csak akkor lesz, ha a megfőtt lencse pontban éjfélkor a konyhaasztalra kerül.
- Szintén szerencsés lesz az az ember, aki újév napján *malacot* eszik. Tudniillik a malac „kitúrja a szerencsét“, sőt kunkori farkát meg is lehet markolni, így aztán garantálhatjuk szerencsénket a következő évre.
- Ólomöntés: a frissen öntött ólom formájából jósltak a lányok jövőbelijére.

### Vízkereszt (jan.6)

Az egyik legősibb keresztény ünnep, amely Jézus megjelenésének, kinyilvánulásának monumentumait kapcsolja egybe:

- Napkeleti bölcsek imádása
- Jézus kereszttelkedése és első csodája (víz borrá válása).

#### Református szokások, hagyományok:

- E napon a magyarság köreiben különböző népszokások alakultak ki. Szokás a szenteltvíz hazavétele, ami a betegek meggyógyításában, a házak szentelésében szolgált és ezzel kialakult a három napkeleti bölcs kezdőbetűjének vésése a házakra (Gáspár, Menyhért, Boldizsár). Később a csillagének éneklése vált szokássá. Ma már ezek közül a szokások közül csak egy él, hogy ezen napon szokás leszedni a karácsonyfát.

#### Nagyböjt:

A nagyböjt a keresztény közösségekben a húsvét előtti negyven napos előkészületi, bűnbánati időszak. Célja a húsvétra, Jézus Krisztus feltámadásának ünnepére való felkészülés a hitünk elmélyítése. Ebben az időszakban a bűnbánat, a megtisztulás a legfontosabb. A nagyböjt lelkületének része az ima és a szegények megsegítése is.

#### Szokásai:

- A protestánsok a katolikusokhoz hasonlóan böjtölnek Nagypénteken. Hagyományos nagypénteki étel az aszalt szilva leves.
- Nagyböjt alatt nem illendő multságokban, nagy evésekben, ivásokban részt venni.
- Hagyományos szokások: mancsózás, kutyasutu, kanyargós vonulás, ulicskázás.

#### Nagyhét és Húsvét:

A nagyhét református gyülekezeteinkben az úrvacsorához való előkészület, az önvizsgálat, a lelki megtisztulás ideje. A reformátusok kitakarítják a környezetüket, lelkiekben is készülnek az ünnepre. Nagypéntek reggel, hajnalban szokás volt kimenni a folyókhoz megmosakodni, ami a bűntől való megtisztulás jelképe. Nagypénteken és nagyszombaton gyászoltak gyülekezeti tagjaink. A legtöbb helyen a gyász színébe, feketébe öltöztek. Nagypéntek jelképei: kakas, pelikán, kereszt.

A húsvét a kereszténység legnagyobb ünnepe. A Biblia szerint Jézus a harmadik napon feltámadt. A református húsvét lényege a Feltámadott Krisztus megtapasztalása.

- Húsvéti jelképek: bárány, tojás, húsvéti nyúl, locsolás.

### Áldozócsütörtök (máj.5)

E nap Urunk mennybemenetelének az ünnepe. A húsvét utáni 40. nap.

A középkori és kora újkori Magyarországon szokás volt az áldozócsütörtöki misén a mennybemenő Krisztust ábrázoló szobrot kötelekkel felhúzni a templom mennyezetéig. Ezen a napon kenyérszenteléseket is tartottak.

### Pünkösöd:

A húsvét utáni 7. vasárnapon és hétfőn tartott keresztény ünnep, amelyen a kereszténység a Szentlélek kiadását ünnepli meg.

### Szokások:

1.Májusfa: hagyományosan május elsejére virradó éjszaka állítottak, és a fákat sokfelé pünkösdkor bontották le. A májusfa, a zöld ág a természet megújulásának a szimbóluma volt. A fiúk állították a kiszemelt lánynak.

2.Pünkösdi király: A középkor óta ismert szokás volt, amikor is ügyességi versenyeken (tuskócipelés, karikába dobás) kiválasztották a megfelelő legényt, aki később a többieket vezethette, továbbá a pünkösdi király minden lakodalomba, mulatságra, ünnepségre hivatalos volt, a kocsmaiban ingyen ihatott, a fogyasztását a közösség fizette ki később. Ez a tisztség egy hétig, de akár egy évig is tartott. Gyakran ez alkalomból avatták fel a legényeket, akik ezentúl udvarolhattak a kiszemelt lánynak, kocsμάzhattak.

3. Csíksomlyói búcsú: A csíksomlyói búcsú hagyománya a 15. századból maradt fenn az első írásos emlék, amely beszámol a pünkösdi zárandokltról. A katolikus hívek pünkösdszombatra érkeztek meg a csíksomlyói kegytemplomhoz, majd mise után felvonultak a két Somlyó-hegy közé. A népszokás ma is élő hagyomány, a csíksomlyói búcsú a magyarság egyetemes találkozóhelyévé nőtte ki magát.

4. Pünkösdi királynéválasztás. A pünkösdi királynéjárás a Dunántúlon még napjainkban is élő népszokás, lényege a kislányok termékenységvarázslással egybekötött köszöntése.

### **A reformáció emléknapja:**

A reformáció napja több protestáns egyházban október 31-én tartott ünnepnap, annak emlékére, hogy a hagyomány szerint 1517-ben ezen a napon függesztette ki Luther Márton a wittenbergi vártemplom ajtajára a 95 tételét.

Magyarországon is nagy hagyománya van a nap megünneplésének, legtöbb protestáns gyülekezet ünnepi istentiszteletet tart ezen a napon.

A reformáció napja hivatalos állami ünnep több országban is, például Szlovéniában, Németország egyes szövetségi államaiban illetve Svájcban is.

### **Advent:**

Advent a keresztény kultúrkörben a karácsonyt (december 25-ét) megelőző negyedik vasárnaptól karácsonyig számított időszak. A karácsonyi ünnepkör advent első napjával kezdődik, és vízkeresztig (január 6-ig) tart. Advent első vasárnapja egyúttal az egyházi év kezdetét is jelenti.

### **Szokások:**

- A magyar népszokások között advent idején számos házassághoz és termékenységhez kapcsolódó szokást ismerünk, ilyen például a Borbála-ág (december 4.) vagy a Luca-nap (december 13.): az asszonyi dologtiltás és a tyúkok termékenységének biztosítása is ehhez a naphoz tartozott.
- Adventi koszorú: Adventkor a 19–20. század óta szokás koszorút készíteni. Az adventi koszorú őseit 1839-ben Johann H. Wichern német evangélikus lelkész készítette el: egy felfüggesztett szekérkeréken 23 gyertyát helyezett el, melyek közül minden nap eggyel többet gyújtott meg karácsonyig. Ma az adventi koszorú általában fenyőágból készített kör alakú koszorú, melyet négy gyertyával díszítenek.

### **Karácsony(dec.25.):**

A karácsony a legnagyobb keresztény ünnep a húsvét után, amellyel Jézus Krisztus születésére emlékeznek. Assisi Szent Ferenc az ünnepek ünnepének tartotta. Minden évben december 25-én tartják világszerte.

### **Szokások:**

- Angol karácsony

Angliában a karácsonyi készülődés már októberben megkezdődik. A bejárati ajtókat és az ablakokat fenyőággal, gyertyával, dióval, mogyoróval dekorálják, és feldíszített fenyőfát állítanak a szobába. A protestáns, angolszász karácsony természetesen nem ismeri a katolikus szenteste fogalmát. December 24. munkanap, általában ezen a napon tartják a nagy munkahelyi évbúcsúztató partikat.

A karácsony ünnepe december 25-ével kezdődik. Az angol protestánsok december 25-én mennek templomba, utána bontják ki az ajándékokat. Az ajándékbontás után következik az ünnepi ebéd. A házilag készített karácsonyi édességbe szerencse pénzt rejtenek. Akinek a tányérjára a pénzes szelet jut, a közhit szerint szerencsés esztendőre számíthat.

- Népszokások: betlehemezés, kántálások, regölés.
- A karácsonyfa állítása evangélikus német gyakorlatból jött, s ez a hagyomány még nincs háromszáz éves sem. Magyarországon a 19. század közepe táján főúri családok állítottak először. A fákat főleg olyan anyagokkal díszítették, amelyek otthon is megtalálhatók voltak: dió, alma, tészta, papír, mézeskalács.
- A protestánsoknál a szülők díszítik a karácsonyfát. Míg a katolikusoknál a Jézuska hozza az ajándékokat, addig a protestánsoknál az angyalok.

### **Szilveszter (december 31):**

Szilveszter éjjel ugyanúgy, mint Újév-kor pezsgőt iszunk, tűzijátékot nézünk.

- Az év utolsó napja a reformátusoknál a hálaadás és a számvetés napja volt. Protestáns vidékeken gyakran megrendezték az óév jelképes temetését is.
- A népszerű szokások közé tartozott, hogy az óévet hatalmas lárma, zaj, kolompolás kíséretében búcsúztatták el.

Az ünnepek megtartása, a szokások tájegységenként, településenként változnak. Ma már nem mindegyik ünnepet tartják meg. Gyakran keverednek a protestáns és a katolikus ünnepek egymással (pl. a reformátusok nem ünneplik sem Mária, sem a szentek ünnepeit).

### **Felhasznált irodalom:**

<http://jelesnapok.oszk.hu/prod/csop?csop=protestans> 2016.06.13.

<http://reformatusokklubja.network.hu/blog/reformatusok-klubja-klub-hirei/az-ujevi-szokasok-reformatusoknal-1> 2016.06.13.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/V%C3%ADzkereszt> 2016.06.13.

<http://www.istentisztelet.net/hirek/kozlemenyek/vizkereszt-unnep.html> 2016.06.13.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Nagyb%C3%B6jt> 2016.06.13.

<http://reformatus.hu/mutat/6528/> 2016.06.13.

[http://www.egyhazirotokoll.hu/html/protokoll/protokoll\\_13\\_2.htm](http://www.egyhazirotokoll.hu/html/protokoll/protokoll_13_2.htm) 2016.06.13.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/H%C3%BAsv%C3%A9t> 2016.06.13.

<http://reformatus.hu/mutat/mit-aldozunk-csutortokon/> 2016.06.13.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%BCnk%C3%B6sd> 2016.06.13.

<http://reformatus.hu/mutat/punkosdi-kisokos/> 2016.06.13.

[http://reformatusokklubja.network.hu/blog/reformatusok-klubja-klub-hirei/punkosd\\_unnep](http://reformatusokklubja.network.hu/blog/reformatusok-klubja-klub-hirei/punkosd_unnep)  
2016.06.13.

[https://hu.wikipedia.org/wiki/A\\_reform%C3%A1ci%C3%B3\\_napja](https://hu.wikipedia.org/wiki/A_reform%C3%A1ci%C3%B3_napja) 2016.06.13.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Advent> 2016.06.13.

<http://reformatus.hu/mutat/reformatus-karacsonyi-nepszokasok/> 2016.06.13.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Kar%C3%A1csony> 2016.06.13.